



# การบริหารจัดการน้ำในบริบทของการวางแผน พัฒนาอย่างยั่งยืนและการบูรณาการเชิงพื้นที่



นางสาวลดดาวลัย คำภา

รองเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การจัดเวทีสาธารณะนโยบายน้ำ สาว. ครั้งที่ 8

23 มีนาคม 2560

# ประเด็นนำเสนอ



1

สถานการณ์น้ำของประเทศไทย

2

การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ  
ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

3

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการบริหารจัดการน้ำ

4

แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน  
และบูรณาการเชิงพื้นที่

# ปัญหาของการบริหารจัดการน้ำของไทย



1

## ความต้องการใช้น้ำมากกว่าปริมาณน้ำตันทุนที่มีอยู่

- การเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของชุมชนเมือง การเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว ทำให้ความต้องการน้ำสูงขึ้น
- พื้นที่เหมาะสมในการพัฒนาแหล่งน้ำใหม่ๆ มีจำกัด ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์
- โครงการผันน้ำทั้งภาຍในประเทศ และระหว่างประเทศ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการศึกษา
- การเปิดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ มีขั้นตอนการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

2

## ภัยแล้งและน้ำท่วมมีความถี่และความรุนแรงเพิ่มขึ้น

- ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบภาวะภัยแล้งรุนแรง ในปี 2537 2542 2545 2548 และ 2552 มูลค่าความเสียหายจากภัยแล้งช่วงปี 2532-2552 รวมประมาณ 13,200 ล้านบาท ส่วนความเสียหายจากอุทกภัย มีมูลค่า 110,516 ล้านบาท ในช่วงเวลาเดียวกัน
- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดความผันผวนของปริมาณฝนในแต่ละช่วงเวลาของปี

3

## ขาดระบบการกระจายน้ำจากแหล่งเก็บกักน้ำและระบบที่อยู่เดิมมีสภาพทรุดโทรม

- ระบบการกระจายน้ำไม่ได้ก่อสร้างในช่วงเวลาที่สอดคล้องกับการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำทำให้สูญเสียโอกาสในการนำน้ำมาใช้ประโยชน์
- อัตราการสูญเสียน้ำในระบบชลประทานอยู่ที่ประมาณร้อยละ 50 เนื่องจากระบบส่งน้ำส่วนใหญ่มีอายุใช้งานเกินกว่า 30 ปี

# ปัญหาของการบริหารจัดการน้ำของไทย (ต่อ)



## 4 การใช้น้ำไม่มีประสิทธิภาพ

- ผู้ใช้น้ำใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะในเมืองใหญ่
- คน กทม. ใช้น้ำเฉลี่ยต่อวัน 400 ลิตร คิดเป็น 6.7 เท่า ของคนชนบท และมากกว่าคน ส่องงง ซึ่งใช้น้ำเฉลี่ยต่อวันเพียง 122 ลิตร



## 5 การบริหารจัดการน้ำอุปโภค บริโภคขาดประสิทธิภาพ

- อัตราการสูญเสียน้ำในระบบจ่ายน้ำ ใหญ่ในปี 2553 การจ่ายน้ำ ของ กปน. และ กปภ. มีอัตราการ สูญเสียฯ คิดเป็นร้อยละ 27.8 และ 26.0 ตามลำดับ
- การบริหารจัดการของ อปท. ขาดประสิทธิภาพ โดยส่วนใหญ่ ขาดความพร้อมด้านบุคลากรและ ด้านเทคนิค ทำให้ไม่ได้มาตรฐาน น้ำดื่ม
- การขาดกลไกกำกับดูแลด้านคุณภาพ และมาตรฐานน้ำประปาของ อปท.

## 6

การบริหารจัดการน้ำในระดับชาติ ขาดเอกภาพ ทั้งด้านกฎหมาย และกลไกการดำเนินงาน

- มีหน่วยงานกว่า 30 หน่วยงาน ดูแล ด้านน้ำภายใต้กฎหมายที่ต่างกัน เช่น พ.ร.บ. การชลประทานหลวง 2485 / พ.ร.บ. น้ำบาดาล 2520 เป็นต้น และหน่วยงานสามารถเสนอ โครงการเข้าสู่การพิจารณาของ ครม. ได้โดยตรง โดยไม่ผ่านการพิจารณา ของ กนช. และ คกค. ลุ่มน้ำ
- ขาดกฎหมายที่ทำให้เกิดเอกภาพ ในการบริหารจัดการน้ำ

# แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

## ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 8 ฉบับที่ 9 และ ฉบับที่ 10



### แผน 8 (พ.ศ. 2540-2544)

#### การจัดการทรัพยากรน้ำ ในระดับลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ

- มีกลไกในการกำกับดูแล ใน ระดับชาติและระดับลุ่มน้ำ โดยมีกฎหมายรองรับ
- จัดระบบการจัดสรรและแบ่งปันน้ำ โดยยึดหลักความจำเป็นและเป็น ธรรม โดยให้ทุกฝ่ายร่วมบริหาร จัดการ
- จัดเก็บค่าน้ำดิบ รวมทั้งปรับปรุง โครงสร้างและราคาก่าน้ำให้สะท้อน ต้นทุนการจัดหา การผลิต การแจกจ่าย และการบำบัดน้ำเสีย
- ปรับปรุงระบบส่งและจ่ายน้ำ เพื่อลดการรั่วไหลของน้ำ
- ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมี ประสิทธิภาพ การใช้อุปกรณ์ ประหยัดน้ำ การนำน้ำที่บำบัด แล้วมาใช้ใหม่ในอุตสาหกรรม

### แผน 9 (พ.ศ. 2545-2549)

#### การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และเป็นธรรม

- ใช้ประโยชน์แหล่งน้ำที่มีอยู่อย่างเต็ม ประสิทธิภาพ ปรับระบบการเกษตร ไปสู่พืชที่ใช้น้ำน้อย เพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำ
- จัดหาแหล่งน้ำเออนกประสงค์ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- ศึกษาคักยกพาน้ำได้ในทุ่วประเทศ กำหนดแนวทางการจัดการ
- เก็บค่าบริการใช้น้ำดิบ ควบคู่กับ การสร้างแรงจูงใจในการรักษาคุณภาพ แหล่งน้ำและใช้น้ำอย่างคุ้มค่า
- พัฒนาระบบการพยากรณ์ ให้ เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาน้ำ ขาดแคลน และการป้องกันน้ำท่วม
- จัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในระดับลุ่มน้ำ โดยเน้นการมีส่วนร่วม ของประชาชน

### แผน 10 (พ.ศ. 2550-2554)

#### บริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำ อย่างบูรณาการ

- พื้นฟูป่าตันน้ำ ปลูกป่า สร้างฝาย ปลูกหญ้า แฟกในพื้นที่ลาดชัน
- พัฒนาแหล่งน้ำ จัดหน้าสสะอาดให้เพียงพอ ปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่ ชุดสร่าน้ำในไร่นา พัฒนาระบบโครงข่ายน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ นำน้ำมาดาลมาใช้ร่วมกับน้ำผิวดิน
- ป้องกันและบรรเทาอุทกภัย ก่อสร้างแก้มลิง และปรับปรุงระบบระบายน้ำชุมชนเมือง
- บรรเทาปัญหาน้ำเลี้ยง เพิ่มความสามารถของ ระบบบำบัดน้ำเสียรวม บังคับใช้กฎหมาย ควบคุมและกำจัดน้ำเสีย สนับสนุนการบำบัด น้ำเสียที่แหล่งกำเนิด จัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย
- เพิ่มประสิทธิภาพระบบข้อมูล พัฒนาระบบ ช่วยตัดสินใจ ระบบพยากรณ์และเตือนภัย
- พัฒนาองค์กรบริหารจัดการน้ำ สร้างความ ร่วมมือระหว่างส่วนกลางกับพื้นที่ พัฒนา องค์กรลุ่มน้ำและองค์กรชุมชน



# แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)

การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อ  
เป็นฐานผลิตภาคเกษตร

พัฒนาแหล่งน้ำเดิมให้  
สามารถเก็บกักน้ำได้เพิ่มขึ้น

จัดหาแหล่งน้ำใหม่  
สำหรับภาคเกษตร

เพิ่มประสิทธิภาพระบบ  
กระจายน้ำชลประทาน

สนับสนุนการพัฒนาแหล่ง  
น้ำขนาดเล็กในร่องนา

การสร้างความสมดุลและ  
ยั่งยืนของทรัพยากรน้ำ

พื้นฟูป่าต้นน้ำ แหล่งน้ำ  
ผิวดิน และแหล่งน้ำบาดาล

เพิ่มน้ำตันทุนด้วยการผันน้ำ

จัดการความต้องการใช้น้ำ  
โดยคำนึงถึงความสมดุลและ  
เป็นธรรม

พัฒนาระบบพยากรณ์น้ำ  
เพื่อจัดสรรและเตือนภัย

สนับสนุน อบท. และชุมชน  
ให้มีส่วนร่วมในการบริหาร  
จัดการน้ำ

การสร้างมั่นคงของอาหารและพลังงาน

ทรัพยากรน้ำมีความสมดุลและยั่งยืน

# กลไกการบริหารจัดการที่มีอยู่ในปัจจุบัน



# โครงสร้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2550

# គណនៈក្រុមការ ទរពយាករនាំងខេត្ត

ប្រធាន: នរោម./រង នរោម. ពីដើរបែមុប្បាំង  
លេខានការ: ០៩៣៨៩៤២៣៧៦៥

ຄະນະຮ້ຽມນຕີ

คณะกรรมการกำกับดูแล  
นโยบายและการบริหาร  
จัดการทรัพยากรน้ำ<sup>๑</sup>  
เต็งตั้งโดย คสช.  
ประธาน: พล.อ. วัตรชัย สาริกกลยุทธ์  
เลขานุการ: เจ้ากรมการท่าอากาศยาน

## อนุมติเงื่อนไขหลักเกณฑ์

## คณะกรรมการล่ำນ้ำ 25 คณะ

ເສັ້ນອວແນະ

สั่งการ / อนุมัติ

สั่งการ / ประسان

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ
<ul style="list-style-type: none"> <li>◆ กรมชลประทาน</li> <li>◆ กรมพัฒนาที่ดิน</li> <li>◆ กรมส่งเสริมการเกษตร</li> <li>◆ สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>◆ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</li> <li>◆ กรมโยธาธิการและผังเมือง</li> <li>◆ การประปานครหลวง</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>◆ กรมทรัพยากรน้ำ</li> <li>◆ กรมทรัพยากรน้ำภาคใต้</li> <li>◆ กรมป่าไม้</li> <li>◆ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>◆ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและเกษตร</li> <li>◆ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิศาสตร์สารสนเทศ</li> </ul>	กรมอุตุนิยมวิทยา
กระทรวงกลาโหม	กระทรวงคมนาคม	กระทรวงพลังงาน	หน่วยงานอิสระ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรมอุทกศาสตร์กองทัพเรือ	กรมเจ้าท่า	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> <li>◆ กรุงเทพมหานคร</li> <li>◆ อปท. อื่นๆ</li> </ul>

# ประเด็นนำเสนอ



1

สถานการณ์น้ำของประเทศไทย

2

การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ  
ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

3

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการบริหารจัดการน้ำ

4

แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน  
และบูรณาการเชิงพื้นที่

# จุดเน้นและประเด็นการพัฒนาสำคัญ



ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)



พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและนวัตกรรม

เตรียมพร้อมด้านกำลังคนและเสริมสร้างศักยภาพของประเทศ

สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ

พัฒนาด้านเศรษฐกิจ

สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พื้นที่พื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

บริหารจัดการในภาครัฐ

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

พัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

พัฒนาเศรษฐกิจมหาภาค





# เป้าหมายและวัตถุประสงค์รวม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)



# แนวทางการบริหารจัดการน้ำ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)



## ยุทธศาสตร์ที่ 1

การเสริมสร้างและพัฒนาคักกี้ภาพทุน  
มนุษย์

## ยุทธศาสตร์ที่ 2

การสร้างความเป็นธรรมลดความ  
เหลื่อมล้ำในสังคม

## ยุทธศาสตร์ที่ 3

การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ  
และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

## ยุทธศาสตร์ที่ 4

การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม  
เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

## ยุทธศาสตร์ที่ 5 ความมั่นคง



## ยุทธศาสตร์ที่ 6

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร  
จัดการในภาครัฐและธรรมาภิบาลใน  
สังคมไทย

## ยุทธศาสตร์ที่ 7

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ  
ระบบโลจิสติกส์

## ยุทธศาสตร์ที่ 8

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ  
นวัตกรรม

## ยุทธศาสตร์ที่ 9

การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่  
เศรษฐกิจ

## ยุทธศาสตร์ที่ 10

การต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน  
และภูมิภาค

# ยุทธศาสตร์ที่ 3



## การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

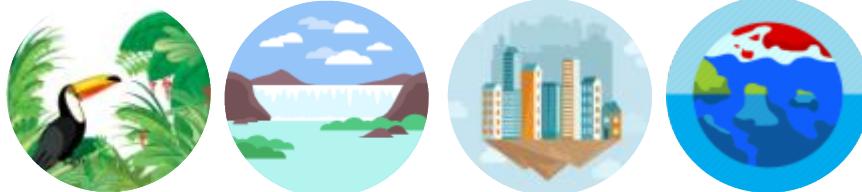
“พัฒนาเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและทั่วถึง เพื่อมุ่งสู่การมีรายได้สูง  
อย่างมีเสถียรภาพ เป็นธรรม และยั่งยืน ด้วยนวัตกรรม”

### การเสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

- พัฒนาและบำรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รวมทั้งจัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่หาได้
  - การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งเก็บน้ำ แหล่งน้ำในเรนา อ่างน้ำขนาดเล็กและขนาดกลางให้กระจายตัวตามศักยภาพของพื้นที่
  - การอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำ การผันน้ำให้เพียงพอ กับการทำการเกษตร การจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำในภาคเกษตรระดับลุ่มน้ำ และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตร

# ยุทธศาสตร์ที่ 4

“คืนสมดุลสู่ธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”



## การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน



พัฒนาหลักเกณฑ์การปรับปรุงแผนที่แนว  
เขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map)

เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย  
ร้อยละ 15 ของพื้นที่ประเทศ โดยส่งเสริม  
การปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาว

เร่งรัดให้มีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติ  
ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... และแผนบริหาร  
จัดการทรัพยากรน้ำ

ผลักดันกฎหมายและกลไกเพื่อการคัดแยก  
ขยะ สันับสนับสนุนการแปรรูปเป็นพลังงาน

ปรับปรุงกฎหมายและพัฒนา  
โครงสร้างพื้นฐานเมืองเพื่อรองรับการ  
เติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พัฒนามาตรการและกลไกเพื่อ  
สนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจก  
ในทุกภาคส่วน

40%  
พื้นที่ป่าไม้ 40%  
ของพื้นที่ประเทศ

350,000  
เพิ่มพื้นที่ชลประทาน  
ปีละ 350,000 ไร่

75%  
ขยายมูลฝอยชุมชนได้รับการ  
จัดการอย่างถูกต้อง 75% +



7%  
การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาค  
พลังงาน และคมนาคมขั้นส่งลดลง



# ยุทธศาสตร์ที่ 4 (ต่อ)



สร้างความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ และบริหารจัดการ  
ทรัพยากรน้ำทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ

## เป้าหมาย

- บริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำตันทุน
- ลดจำนวนประชาชนที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและบริโภค
- ป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง



## ตัวชี้วัด

- 1 ระบบประปาหมู่บ้านครบถ้วนหมู่บ้าน
- 2 แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของ 25 ลุ่มน้ำ
- 3 ↑ประสิทธิภาพการใช้น้ำในพื้นที่ชลประทาน
- 4 ↑ประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิต/บริโภค
- 5 ↓พื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง
- 6 ↑ พื้นที่ชลประทาน ปีละ 350,000 ไร่

# ยุทธศาสตร์ที่ 4 (ต่อ)



เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

01



เร่งรัดให้มีการประกาศใช้  
ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ<sup>พ.ศ. ....</sup>

เพื่อเป็นกฎหมายหลักด้านการ  
บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ<sup>ของประเทศไทย</sup>  
โดยมี  
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ<sup>แห่งชาติ</sup>เป็นกลไกหลัก  
ในการกำหนดนโยบาย แผน  
ยุทธศาสตร์การพัฒนา และ  
การบริหารจัดการน้ำ

02



เร่งรัดให้มีแผนบริหารจัดการ  
ทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำ<sup>อย่างบูรณาการทั้ง 25 ลุ่มน้ำ</sup>

โดยมีคณะกรรมการลุ่มน้ำ<sup>ซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการ</sup>  
ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ  
เป็นกลไกขับเคลื่อนหลักใน  
ระดับพื้นที่ <sup>และเสริมสร้าง</sup>  
เครือข่ายการทำงานร่วมกัน<sup>ระหว่างภาคประชาชน องค์กร</sup>  
พัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน<sup>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</sup>  
และการราชการ

03



ผลักดันกระบวนการประเมิน<sup>สิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์</sup>  
มาใช้เป็นเครื่องมือนำเสนอด้วย<sup>ทางเลือกในการตัดสินใจระดับ</sup>  
<sup>นโยบาย แผน และแผนงาน</sup>  
<sup>ที่เหมาะสมกับศักยภาพ</sup>  
<sup>ของลุ่มน้ำ</sup>

เพื่อให้การพัฒนาที่เกิดขึ้นใน<sup>พื้นที่</sup> คำนึงถึงความยั่งยืน และ<sup>ความสามารถในการรองรับ</sup>  
ของระบบนิเวศ

# យុទ្ធសាស្ត្រទី 4 (ពេលវេលា)



เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรន้ำ เพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน

04



เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของ  
แหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำ  
ที่มีอยู่ให้มากขึ้น

- พัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็ก  
ในลักษณะรวมกลุ่มพื้นที่ ให้ความสำคัญ  
กับพื้นที่ชนบทที่ยังไม่มีน้ำสะอาดใช้
- ศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมและมีความ  
เป็นไปได้ในการพัฒนาระบบผันน้ำ  
ระหว่างลุ่มน้ำสายในและระหว่างประเทศ  
โดยยึดหลักความสมดุล ยั่งยืนของพื้นที่  
ลุ่มน้ำ และความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ  
โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่  
เกี่ยวข้อง

05



เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรร  
น้ำต่อหน่วย ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้  
สูงขึ้น ทั้งภาคการผลิตและการบริโภค

ปรับเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชให้เหมาะสม  
กับปริมาณน้ำเก็บกักและศักยภาพของพื้นที่  
ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และการนำ  
น้ำกลับมาใช้ซ้ำในภาคอุตสาหกรรมและ  
พื้นที่เขตเศรษฐกิจ

# ยุทธศาสตร์ที่ 7



“โครงสร้างพื้นฐานก้าวไกล พัฒนาไทยสู่ศูนย์กลาง”



เป้าหมาย

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน  
และระบบโลจิสติกส์

ตัวชี้วัด



- ขยายกำลังการผลิตน้ำประปาและกระจายโครงข่ายการให้บริการน้ำประปาให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

- จำนวนหมู่บ้านทั่วประเทศได้รับบริการน้ำสะอาด ร้อยละ 100 ในปี 2564

## การพัฒนาระบบน้ำประปา

- พัฒนาระบบน้ำประปาให้ครอบคลุมและทั่วถึง
  - จัดให้มีแผนแม่บทการให้บริการน้ำประปาระดับภาค
  - ขยายกำลังการผลิตให้สามารถรองรับกับปริมาณความต้องการใช้น้ำในอนาคต
  - จัดหน้าที่สอดคล้องและก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านให้เพียงพอต่อความจำเป็น ให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

- บริหารจัดการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างนวัตกรรม
- ลดอัตราน้ำสูญเสียในเชิงรุกควบคู่กับการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน

# ประเด็นนำเสนอ



1

สถานการณ์น้ำของประเทศไทย

2

การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ  
ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

3

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการบริหารจัดการน้ำ

4

แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน  
และบูรณาการเชิงพื้นที่

# ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย



“การพัฒนาที่ยั่งยืน จะต้องเป็น  
การพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุล  
หรือมีปฏิสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกัน  
ในระหว่างมิติ อันเป็นองค์ประกอบ  
ที่จะทำให้ชีวิตมนุษย์อยู่ดี มีสุขคือ<sup>๑</sup>  
ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง  
วัฒนธรรม จิตใจ รวมทั้งทรัพยากร  
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ทั้งต่อคนในรุ่นปัจจุบันและคนรุ่น  
อนาคต”

สศช. (2546)

# กระบวนการจัดเตรียม SDGs ระดับโลก



**2012 : Rio +20 Conference**  
การประชุมเตรียมการเพื่อเริ่มจัดทำ SDGs

- ตั้ง Open Working Group เพื่อจัดเตรียมข้อเสนอ SDGs เสนอต่อสมัชชาสหประชาชาติ
- ตั้ง High Level Political Forum เพื่อให้ทิศทางและข้อเสนอแนะต่อการจัดทำ SDGs



2013  
หารือเรื่องเนื้อหาสาระ



2014  
เจรจาต่อรองและอภิปราย



2015 UN General  
Assembly in September  
การประชุมเพื่อรับรอง SDGs



**ปลายปี2015**  
เริ่มดำเนินการ

- Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development



# เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย (Goals) 169 เป้าประสงค์ (Targets) 241 ตัวชี้วัด (Indicators)

<b>1 NO POVERTY</b>  ขัดความยากจน ทุกรูปแบบในทุกพื้นที่	<b>2 ZERO HUNGER</b>  ขัดความทิ้งโททร บรรลุ ความมั่นคงทางอาหาร สนับสนุนเกษตรกรรม อย่างยั่งยืน	<b>3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING</b>  คนมีชีวิตที่มีคุณภาพ และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนทุกเพศทุกวัย	<b>4 QUALITY EDUCATION</b>  การศึกษามีคุณภาพอย่าง เท่าเทียมและครอบคลุม และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกคน	<b>5 GENDER EQUALITY</b>  บรรลุ ความเท่าเทียม ระหว่างเพศ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่สตรี และเด็กหญิง	<b>6 CLEAN WATER AND SANITATION</b>  ให้มีน้ำใช้ และบริหาร น้ำและการน้ำและสุขาภิบาล อย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน
<b>7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY</b>  สร้างหลักประกันให้ สามารถเข้าถึงพลังงาน อย่างยั่งยืนในราคาน้ำ ที่เหมาะสม	<b>8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH</b>  การเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจที่ยั่งยืนและ ทั่วถึง และการจ้างงาน เต็มอัตรา	<b>9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE</b>  สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมอุตสาหกรรมและ นวัตกรรม	<b>10 REDUCED INEQUALITIES</b>  ลดความไม่เท่าเทียมทั้ง ภายในและระหว่าง ประเทศ	<b>11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES</b>  สร้างความปลดภัยและ ภูมิคุ้มกันให้เมืองและ การตั้งถิ่นฐานมนุษย์	<b>12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION</b>  ส่งเสริมรูปแบบการผลิต และบริโภคที่ยั่งยืน
<b>13 CLIMATE ACTION</b>  เร่งรัดดำเนินการด้าน การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศและผลกระทบ	<b>14 LIFE BELOW WATER</b>  อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรทางทะเล และ มหาสมุทร อย่างยั่งยืน	<b>15 LIFE ON LAND</b>  ปกป้อง พื้นฟ้าและ ส่งเสริมการใช้ระบบ นิเวศน์บนบกอย่างยั่งยืน	<b>16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS</b>  ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม สร้างสถาบันที่มี ความรับผิดชอบ	<b>17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS</b>  เสริมสร้างความ แข็งแกร่งของกลไก ดำเนินงานและหันส่วน ความร่วมมือระดับโลก	 <b>SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS</b>

# หน่วยงานรับผิดชอบหลัก/ร่วม และสนับสนุน SDGs



ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

มท. พม.

กศ. กษ. ทส. รง. พณ. ศธ. สธ.  
ทก. สกอ. สสช.



ขจัดความทิวทัย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ปรับปรุงโภชนาการและสนับสนุนเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

กษ.

ทส. รง. พณ. พม. ศธ. ศธ.  
อก. มท. วช สกอ. สสช.



สร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพ และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนทุกเพศทุกวัย

สธ.

กษ. คค. ทส. มท. ศธ.  
สตช. สสช. สกอ.



สร้างหลักประกันให้ การศึกษามีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุม และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน

ศธ.

มท. รง. พม. วช. กก.  
ตชด. สกอ. สสช.



บรรลุ ความเท่าเทียมระหว่างเพศ และส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรีและเด็กหญิง

พม.

กก. สธ. มท. ทก. รง. ศธ.  
สสช. สงป. กพร. สกอ. สสช.



สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำและสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน

ทส. กษ.  
มท.

สธ. อก. วช. (สสนก.)  
สกอ. สสช.

# หน่วยงานรับผิดชอบหลัก/ร่วม และสนับสนุน SDGs



(ต่อ)

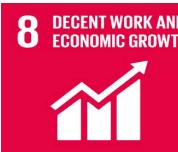


**7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY**

สร้างหลักประกันให้สามารถเข้าถึง พลังงานอย่างยั่งยืนในราคายี่ห้อเดียวกัน

พน. มท.

วท. กต. กษ. อก. คค. พน.  
วช. สกอ. สสช.



**8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH**

ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ ยั่งยืนและทั่วถึง และการจ้างงานเต็ม อัตรา และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

สศช.  
กค. รง.

กก. กษ. ทส. พน. พม. วท. วธ.  
อก. กต. ทก. มท. รปท. คปภ. ก.ล.ต.  
สสว. วช. สกอ. สสช.



**9 INNOVATION AND INFRASTRUCTURE**

สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ด้านทันสมัยและ รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริม อุตสาหกรรมและนวัตกรรม

คค. อก.

กค. กต. ทก. มท. พน. พม. วท.  
กสทช. สสว. BOI สศช. วช. สกอ. สสช.



**10 REDUCED INEQUALITIES**

ลดความไม่เท่าเทียมทั้งภายในและ ระหว่างประเทศ

สศช.  
พม.

กต. กค. มท. ยธ. รง. พน.  
สศช. รปท. สกอ. สสช.



**11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES**

สร้างความปล่อยด้วยและภูมิคุ้มกันให้ เมืองและการตั้งถิ่นฐานมั่นคงยั่งยืน

มท. พม.

กก. กต. คค. ทส. พม. วธ.  
สศช. สกอ. สสช.



**12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION**

ส่งเสริมรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ ยั่งยืน

ทส.

กก. กค. กษ. ทก. พน. พม. ศธ.  
วท. อก. วช. สกอ. สสช.

# หน่วยงานรับผิดชอบหลัก/ร่วม และสนับสนุน SDGs

(ต่อ)



เร่งรัดดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลง  
สภาพภูมิอากาศและผลกระทบ

ทส.

กษ. ศธ. พน. อก. มท. วท. คค.  
สศช. วช. สกสว. สสช.



อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทาง  
ทะเล และมหาสมุทร อย่างยั่งยืน

ทส.

กษ. วท. กองทัพเรือ (ศปมผ.)  
สตช. สกสว. สสช. วท.



ปกป้อง พื้นฟูและส่งเสริมการใช้ระบบ  
นิเวศน์บนบกอย่างยั่งยืน

ทส.

กษ. มท. วท. กองทัพบก  
สศช. วช. สกสว. สสช.



ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข ทุกคนเข้าถึง,  
กระบวนการยุติธรรม สร้างสถาบันที่มี  
ความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพ

ยธ. มท.  
พม.

กต. รง. ปปง. ปปช. อส. ศย.  
กพร. สตช. สกสว. สสช.



เสริมสร้างความแข็งแกร่งของกลไก  
ดำเนินงานและหุ้นส่วนความร่วมมือ<sup>ระดับโลก</sup>

กต. กค.  
พน.

วท. พม. ทก.  
สศช. สกสว. สสช.

# SDGs 6 เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ



## 8 เป้าประสงค์ 11 ตัวชี้วัด

6 CLEAN WATER AND SANITATION



Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all

สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำ และสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน

### เป้าประสงค์

6.1 บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัย และมีราคาที่สามารถซื้อหาได้ ภายในปี 2573

6.2 บรรลุเป้าหมายการให้ทุกคนเข้าถึงสุขอนามัยที่พอเพียงและเป็นธรรม และยุติการขับถ่ายในที่โล่ง โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความต้องการของผู้หญิง เด็กหญิง และกลุ่มที่อยู่ใต้สถานการณ์ที่เปราะบาง ภายในปี 2573

6.3 ยกระดับคุณภาพน้ำ โดยลดมลพิษ จัดการทิ้งขยะ และลดการปล่อยสารเคมีและวัสดุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านกระบวนการลงครึ่งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ทั่วโลก ภายในปี 2573

### ตัวชี้วัด

6.1.1 ร้อยละของประชากรที่ใช้บริการน้ำดื่มที่ได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย

6.2.1 ร้อยละของประชากรที่ใช้บริการสุขอนามัยได้รับการจัดการอย่างปลอดภัย รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ

6.3.1 ร้อยละของน้ำเสียได้รับการบำบัดอย่างปลอดภัย

6.3.2 ร้อยละของแหล่งน้ำ (เช่น มหาสมุทร, ทะเล, ทะเลสาบแม่น้ำ, าราน้ำ, คลอง หรือ หนองน้ำ) ที่มีคุณภาพน้ำโดยรอบที่ดี

# SDGs 6 เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ

## 8 เป้าประสงค์ 11 ตัวชี้วัด



เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
6.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุก ภาคส่วนและ สร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำและจัดหน้าที่ยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวน ประชาชนที่ประสบความทุกข์จากการขาดแคลนน้ำ ภายในปี 2573	6.4.1 การเปลี่ยนแปลงของการใช้น้ำอย่าง มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่ผ่านมา 6.4.2 ระดับความตึงเครียดด้านน้ำ: สัดส่วนการใช้น้ำจีด ต่อปริมาณน้ำจีดที่มีทั้งหมด
6.5 ดำเนินการบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือระหว่างเขตเด่นตาม ความเหมาะสมภายในปี 2573	6.5.1 ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากรน้ำ แบบบูรณาการ 6.5.2 สัดส่วนของพื้นที่ลุ่มน้ำที่ข้ามเขตแดนมีการจัดการ ดำเนินงานเพื่อความร่วมมือด้านน้ำ
6.6 ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขาป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ珉้ำ และ ทะเลสาบ ภายในปี 2563	6.6.1 ร้อยละการเปลี่ยนแปลงในบริบทของระบบนิเวศ ที่เกี่ยวข้องกับน้ำทุกระยะเวลา

# SDGs 6 เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ



## 8 เป้าประสงค์ 11 ตัวชี้วัด

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
6.a ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและ การสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ ประเทศกำลังพัฒนาในกิจกรรมและแผนงานที่เกี่ยวข้อง กับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งรวมถึงด้านการเก็บน้ำ การจัดเกลือ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสีย เทคโนโลยีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่	6.a.1 จำนวนความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็น <sup>ชี้</sup> ทางการในด้านที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนบูรณาการ การใช้จ่ายของ รัฐบาล
6.b สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วม <sup>ชี้</sup> ของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการน้ำและ สุขอนามัย	6.b.1 ร้อยละของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้ง <sup>ชี้</sup> และวางนโยบายปฏิบัติการ และกระบวนการปฏิบัติ ดำเนินงานเพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น <sup>ชี้</sup> ในด้านการจัดการน้ำและสุขอนามัย

### หน่วยงานรับผิดชอบหลัก/ร่วม และสนับสนุน SDGs



สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการ  
บริหารจัดการน้ำและสุขาภิบาลอย่าง  
ยั่งยืนสำหรับทุกคน

ทส. กษ.  
มท.

สธ. อก. วท. (สสนก.)  
สกสว. สสช.

# กลไกขับเคลื่อน SDGs ของประเทศไทย



ระเบียบ สนร. ว่าด้วย กพย. ฉบับที่ 1 (2556)  
ระเบียบ สนร. ว่าด้วย กพย. ฉบับที่ 2 (2558)  
ระเบียบ สนร. ว่าด้วย กพย. ฉบับที่ 3 (2559)

คณะกรรมการ  
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.)



คณะกรรมการ  
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.)



คณะกรรมการ  
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.)



อนุกรรมการ  
ขับเคลื่อนเป้าหมาย  
การพัฒนาที่ยั่งยืน

1

อนุกรรมการ  
ส่งเสริมความเข้าใจและประเมิน<sup>ผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลัก</sup>  
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2

อนุกรรมการ  
พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ  
เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

3

คณะกรรมการ

1



บรรณาการการดำเนินงานและจัดลำดับความสำคัญในการขับเคลื่อน  
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

คณะกรรมการ

2



จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

คณะกรรมการ

3

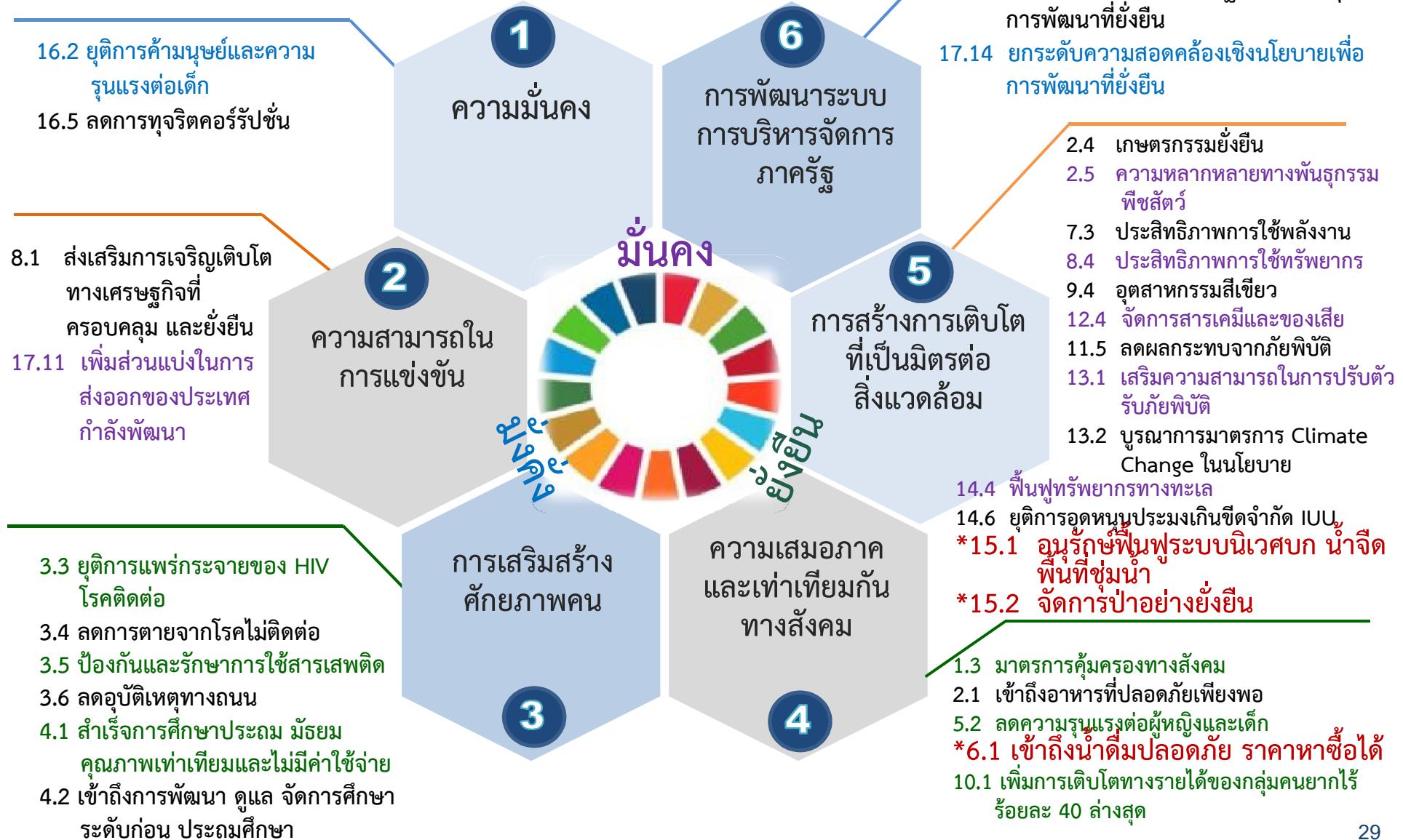


ปรับปรุงกลไก มาตรฐานการดำเนินการด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมและกฎหมาย เพื่อส่งเสริม  
การพัฒนาที่ยั่งยืน



# เป้าประสงค์สำคัญ 30 อันดับแรก

## จัดกลุ่มตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี



# Roadmap การขับเคลื่อน SDGs



# ประเด็นนำเสนอ



- 
- 1 สถานการณ์น้ำของประเทศไทย
  - 2 การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12
  - 3 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับการบริหารจัดการน้ำ
  - 4 แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนและบูรณาการเชิงพื้นที่

# ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ<sup>๒</sup> (พ.ศ. 2558 – 2569)

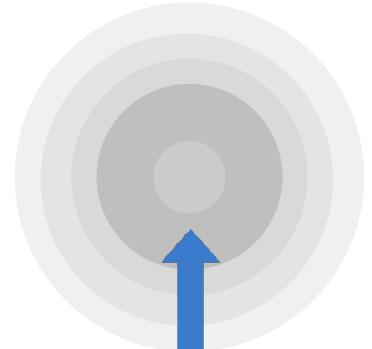
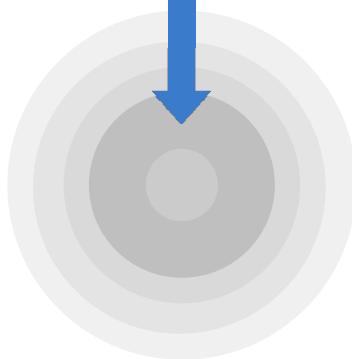


โดยคณะกรรมการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

## วิสัยทัศน์

ทุกหมู่บ้านมีน้ำสะอาดอุดมไปด้วยโภคภัณฑ์  
น้ำเพื่อการผลิตมนต์คง

ความเสียหายจากอุทกภัยลดลง  
คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน  
บริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน  
ภายใต้การพัฒนาอย่างสมดุล  
โดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน



มติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2558

6

## ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

76

การบริหารจัดการ

75



การอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำและ  
ป้องกันการพังทลายของดิน

74



การจัดการคุณภาพน้ำ  
น้ำเสีย น้ำเค็ม

73



การจัดการน้ำท่วมและอุทกวัย

72



สร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต  
(เกษตร/อุตสาหกรรม)

71



การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค



# ทิศทางการบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย

ก่อน พค 57	57-59	60	61-64	65-69	70-74	75-79	ผลสัมฤทธิ์
1	ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค						
หมู่บ้านไม่มีประปา 7,490 หมู่บ้าน	มีประปา 100% ของประเทศไทย	5,583 หมู่บ้าน	1,907 หมู่บ้าน	เพิ่มประสิทธิภาพระบบ ประปาหมู่บ้าน พัฒนาระบบประปาเมือง/ พื้นที่ที่เศษ/ชุมชน/โรงเรียน	พัฒนาคุณภาพน้ำประปาให้ไดมาตรฐาน WHO		ทุกหมู่บ้าน พื้นที่เมือง พื้นที่เศรษฐกิจ ได้รับ การพัฒนาระบบประปา มีน้ำประป้าใช้ ภายในปี 2560 และน้ำประป้าได้มาตรฐานภายในปี 2575
2	ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม)						
พื้นที่เกษตร ชลประทาน 30.22 ล้านไร่	พื้นที่เกษตร ชลประทานเพิ่ม 1.11 ล้านไร่	พื้นที่เกษตร ชลประทานเพิ่ม 0.57 ล้านไร่	พื้นที่เกษตร ชลประทานเพิ่ม 4.87 ล้านไร่	พื้นที่เกษตร ชลประทานเพิ่ม 2.14 ล้านไร่	พื้นที่เกษตร ชลประทานเพิ่ม 10 ล้านไร่	พื้นที่เกษตรชลประทานเพิ่ม 18.7 ล้านไร่ แหล่งน้ำในเขตชลประทาน 4,800 ล้าน ลบ.ม. แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน 3,033 ล้าน ลบ.ม. พัฒนาน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น 372 ล้าน ลบ.ม. รวมปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น 8,205 ล้าน ลบ.ม. เพิ่มน้ำดันทวนร่องรับเศรษฐกิจ 190 ล้าน ลบ.ม. ปรายอดน้ำได้ 1,400 ล้าน ลบ.ม.	เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำและระบบชลประทานเดิม ให้ประหยัดน้ำได้ร้อยละ 10 เพิ่มการใช้น้ำร่างระหว่างประเทศไทย ตามผลการศึกษา (เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ ภาคตะวันตก/ ภาคตะวันออก)
3	ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย						
เลี่ยงน้ำท่วมสูง 8 ลุ่มน้ำ <sup>185 ชุมชน</sup>	ปรับปรุงลำน้ำสาย หลัก 230 กม. ป้องกันน้ำท่วมเมือง 64 แห่ง <sup>*</sup> ผลกระทบภัยธรรมชาติ น้ำ 5 ลุ่มน้ำ <sup>*</sup> ปรับปรุงผังเมือง 5 แห่ง	ปรับปรุงลำน้ำสายหลัก 41 กม. ป้องกันน้ำท่วมเมือง 39 แห่ง <sup>*</sup> ผลกระทบภัยธรรมชาติ น้ำ 3 ลุ่มน้ำ <sup>*</sup> ปรับปรุงผังเมือง 3 แห่ง	ปรับปรุงลำน้ำสายหลัก 494 กม. ป้องกันน้ำท่วมเมือง 66 แห่ง <sup>*</sup> เพิ่มประสิทธิภาพระบายน้ำ/ ท่าระบายน้ำหลัก(คลองอู่ ตะเก่า/เจ้าพระยา/ท่าจีนระยะ <sup>*</sup> ท่าระบายน้ำหลัก) ปรับปรุงผังเมือง 7 แห่ง	ปรับปรุงลำน้ำสายหลัก 105 กม. ป้องกันน้ำท่วมเมือง 16 แห่ง <sup>*</sup> เพิ่มประสิทธิภาพระบายน้ำ/ ท่าระบายน้ำหลัก(เจ้าพระยา/ท่าจีนระยะ <sup>*</sup> ท่าระบายน้ำหลัก) ปรับปรุงผังเมือง 7 กม.	บำรุงรักษาลำน้ำสาย หลัก . เพิ่มประสิทธิภาพการ ป้องกันน้ำท่วมเมือง เพิ่มประสิทธิภาพระบายน้ำ/ ท่าระบายน้ำหลัก (ได้ฝังตะแหนก) ปรับปรุงผังเมือง 15 แห่ง	บำรุงรักษาลำน้ำสาย หลัก . เพิ่มประสิทธิภาพการ ป้องกันน้ำท่วมเมือง เพิ่มประสิทธิภาพระบายน้ำ/ ท่าระบายน้ำหลัก (เจ้าพระยา/ท่าจีนระยะ <sup>*</sup> ท่าระบายน้ำหลัก) ปรับปรุงผังเมือง 15 แห่ง	ปรับปรุงลำน้ำสายหลัก 870 กม. ป้องกันน้ำท่วมเมือง 185 แห่ง <sup>*</sup> ระบายน้ำดีขึ้น 8 ลุ่มน้ำ <sup>*</sup> ปรับปรุงผังเมือง 15 แห่ง

# ทิศทางการบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย (ต่อ)



ก่อน พค 57	57-59	60	61-64	65-69	70-74	75-79	ผลลัพธ์
4	ยุทธศาสตร์การจัดการคุณภาพน้ำ						
11 แม่น้ำสายหลัก 284 ชุมชน มีคุณภาพน้ำดี	•ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน 21 แห่ง •ลำน้ำสายหลัก 2 ลำน้ำ •ป้องกัน 2 ลุ่มน้ำ	•ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน 15 แห่ง •ลำน้ำสายหลัก 2 ลำน้ำ •ป้องกัน 3 ลุ่มน้ำ	•ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน 122 แห่ง •ลำน้ำสายหลัก 3 ลำน้ำ /คลองใน กทม. •ป้องกัน 3 ลุ่มน้ำ	•ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน 126 แห่ง •ลำน้ำสายหลัก 4 ลำน้ำ /คลองใน กทม. •ป้องกัน 4 ลุ่มน้ำ	เพิ่มประสิทธิภาพระบบรวมและบำบัดน้ำเสีย		ทุกลำน้ำมีคุณภาพน้ำระดับพอใช้ขึ้นไป 284 ชุมชนมีระบบบำบัดน้ำเสีย
5	ยุทธศาสตร์อนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน						
ป่าต้นน้ำเสื่อมโทรม 4.77 ล้านไร่ สูญเสียหน้าดิน 9.475 ล้านไร่	• พื้นที่ป่าต้นน้ำ 0.17 ล้านไร่ • ป้องกันการสูญเสียหน้าดิน 1.47 ล้านไร่	• พื้นที่ป่าต้นน้ำ 0.08 ล้านไร่	• พื้นที่ป่าต้นน้ำ 0.92 ล้านไร่	• พื้นที่ป่าต้นน้ำ 0.92 ล้านไร่	• พื้นที่ป่าต้นน้ำ 1.34 ล้านไร่	• พื้นที่ป่าต้นน้ำ 1.35 ล้านไร่	ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ 4.77 ล้านไร่ ป้องกันการสูญเสียหน้าดิน 9.475 ล้านไร่ (ปรับไปเป็นงบพื้นฐานของกรมพัฒนาที่ดิน)
6	ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ						
มีการทำงานช้าๆ ข้อนา ขาดกฎหมาย ไม่มีเอกสาร	• พรบ. น้ำ -----เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ----- -----สนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ ชุมชน และเครือข่าย-----	• กฎหมายลูก					• มีกฎหมายน้ำและกฎหมายลูก • มีองค์กรการบริหารจัดการน้ำในทุกระดับ • มีระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

# ประเด็นปัญหาด้านกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในปัจจุบัน



คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2550 มีอำนาจไม่เพียงพอในการสร้างเอกสารและการผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

- **มีอำนาจหน้าที่เพียงเสนอแนะต่อ ครม. และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**
- **ไม่มีอำนาจ**ในการกำหนดนโยบายกลั่นกรองแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับน้ำก่อนเสนอ ครม.

คณะกรรมการลุ่มน้ำไม่สามารถเป็นกลไกในระดับพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพ

- **มีอำนาจหน้าที่เพียงประสานการจัดทำแผนและติดตามประเมินผลส่วนราชการและ อปท.**
- **ไม่มีอำนาจ**ในการกำกับดูแลหน่วยงาน รวมทั้ง กลั่นกรองแผนงาน/โครงการ และ งบประมาณในระดับพื้นที่
- **ไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วม**เพื่อผลักดันแผนงาน/โครงการในลักษณะ Bottom Up ได้



# แนวทางการดำเนินงาน

## ปรับปรุงกฎหมายและองค์กร



ความมั่นคงน้ำเพื่อการผลิต

จัดการน้ำท่วม/อุทกภัย

การจัดการคุณภาพน้ำ

พื้นฟูประตันน้ำ/ป้องกันการกัดเซาะ

การบริหารจัดการ

ปรับปรุงโครงสร้าง กนช. เป็น  
National Water Board

จัดทำรายละเอียด  
(ร่าง) พ.ร.บ. น้ำ พ.ศ. ....

ปรับปรุงระเบียบ สนร.  
2550 ให้ กนช. สามารถ  
บริหารจัดการได้อย่างเป็น  
เอกภาพ

- ❖ ดำเนินการตามมติ ครม.  
เมื่อวันที่ 20 ม.ค.58
- ❖ ประสาน สปช. ใน  
รายละเอียดแต่ละมาตรการ
- ❖ จัดตั้ง สกนช. และสร้าง  
หาผู้ทรงคุณวุฒิใน กนช.  
และคณะกรรมการลุ่มน้ำ



# แนวทางการบูรณาการเชิงพื้นที่ในการบริหารจัดการน้ำ

สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

คณะกรรมการลุ่มน้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำ ภายใต้ร่าง พรบ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....



## คณะกรรมการลุ่มน้ำ

- ให้มีการจัดทำแผนบริหารทรัพยากรในลุ่มน้ำ
- สนับสนุนด้านวิชาการเพื่อใช้ในการกำหนดแผนงาน/โครงการ ตามความต้องการของชุมชน
- สนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย และการสร้างกระบวนการประชาธิรัฐ
- ส่งเสริมและรณรงค์สร้างจิตสำนึกระหว่างประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่น้ำ ร่วมกับภาคเอกชน
- ติดตามประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ



# แนวทางการบูรณาการเชิงพื้นที่ในการบริหารจัดการน้ำ

สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

คณะกรรมการลุ่มน้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำ ภายใต้ร่าง พรบ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....



## องค์กรผู้ใช้น้ำและชุมชน

เน้นการพัฒนา บริหารจัดการ บำรุงรักษา พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ในบริเวณใกล้เคียงกันและอยู่ในเขตลุ่มน้ำเดียวกัน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตประชาชนในการใช้น้ำ เป็นสำคัญ

ภาครัฐ โดย กนช. เป็นผู้เลี้ยงให้กับทั้ง คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ

- กำหนดช่องทางในการนำเสนอแผนงาน/โครงการและสนับสนุนด้านวิชาการและงบประมาณ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่
- ศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่



# การบริหารจัดการน้ำในบริบทของการวางแผน พัฒนาอย่างยั่งยืนและการบูรณาการเชิงพื้นที่



นางสาวลดดาวลัย คำภา

รองเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การจัดเวทีสาธารณะนโยบายน้ำ สาว. ครั้งที่ 8

23 มีนาคม 2560